

Aan

Het Presidium

Van

Marion Mulder

Datum

9 april 2021

Beantwoording vragen gezamenlijke commissie 6 april 2021 over de Strategische Agenda

Samenvattende beantwoording vragen gesteld in de commissie

Hoe werkt de Strategische Agenda technisch door in de P&C documenten?

Door het vaststellen van de Strategische Agenda stelt de raad op hoofdlijnen de koers vast voor de gemeente Heerenveen. Jaarlijks wordt dit koersdocument herijkt op basis van ontwikkelingen. Het grootste deel van de doelen is reeds eerder vastgesteld door de raad; niet de inhoud is zozeer nieuw in de Strategische Agenda als wel het verder vooruitzien en het meer in samenhang beschouwen van de doelen. De raad stemt uitdrukkelijk niet in met wat de gemeente gaat doen om deze doelen te realiseren. Deze besluitvorming vindt separaat plaats in de raad. De raad legt zich niet vast maar geeft college wel meer richting.

De bedoeling van de Strategische Agenda is dat de raad hiermee aan de voorkant meer richting geeft welke effecten de raad wil bereiken op de korte én langere termijn en meer in samenhang aanbrengt in die richting. Dit biedt het college houvast bij het voorbereiden van de P&C documenten én bij afzonderlijke beleidsvoorstellen voor uw raad.

Hoe werkt het afwegingskader door?

Uw raad heeft in het gezamenlijke traject van het opstellen van deze Strategische Agenda gevraagd om de Strategische Agenda te vertalen in een handzaam afwegingskader. Dit afwegingskader moet helpend zijn bij de afwegingen en keuzes die uw raad moet maken bij de Perspectiefnota en begroting over nieuw beleid, ombuigen van beleid en de inzet van middelen. Dit afwegingskader is helpend om de onderliggende denkrichting van keuzes zichtbaar en volgbaar te maken voor zowel de raad als voor de samenleving.

Op basis van dit afwegingskader zal het college voor de Perspectiefnota 2021 een basisvoorstel voorbereiden voor nieuwe ambities/investeringen én voor ombuigingen van beleid en budgetten. En waarbij het college vanuit het oogpunt van transparantie uw raad ook andere mogelijkheden voor ambities/investeringen én voor ombuigingen zal meesturen zodat uw raad kan amenderen op dit basisvoorstel.

Wat is de bandbreedte van het afwegingskader?

Het afwegingskader biedt houvast bij zowel afwegingen en keuzes in het kader van de ombuigingen als bij de afwegingen en keuzes over nieuw beleid/investeringen. Daarmee kan het basisvoorstel zowel nieuw beleid/investeringen bevatten als ombuigingen. Waarbij het financieel meerjarenperspectief natuurlijk kaderstellend is.

Wanneer de gemeenteraad bij de behandeling van de perspectiefnota nieuwe investeringen wenst toe te voegen aan de perspectiefnota (of ombuigingen wenst niet door te voeren), dan is dit

mogelijk. Echter, dit kan wel betekenen dat er op andere vlakken meer omgebogen moet worden om zo grip te houden op het financieel resultaat.

Toelichting en deelvragen als mogelijke bespreekpunten in de raad

Inleiding

Bij de behandeling van de Strategische Agenda 2021 in de commissie kwam de vraag naar voren wat de status is van de Strategische Agenda. Daarnaast ging de discussie erover of de Strategische Agenda moet worden vastgesteld door de gemeenteraad of dat het voldoende is deze voor kennisgeving aan te nemen. Tot slot werd de vraag gesteld of het afwegingskader kan worden ontkoppeld van de Strategische Agenda en separaat kan worden vastgesteld.

Aanleiding van dit debat in de commissie, is dat niet alle raadsleden zich volledig herkennen in alle doelen en zich afvragen wat de consequentie is van het vaststellen van de Strategische Agenda. Wanneer de gemeenteraad de Strategische Agenda vaststelt, gaat de raad dan automatisch ook akkoord met alle doelen en de weg waarlangs deze doelen te bereiken?

Op basis van dit debat is aan het college gevraagd het presidium schriftelijk te informeren over de technische doorwerking van de Strategische Agenda, het afwegingskader en de bandbreedte daarbinnen voor ambities/investeringen én ombuigingen.

Gehoord hebbende de commissievergadering geven we hieronder een extra toelichting op de Strategische Agenda om zo de gemeenteraad beter te ondersteunen bij het te voeren debat in de raad. Bij deze toelichting geven wij u ook mogelijke bespreekpunten mee. Deze kunt u gebruiken in dit debat.

In het presidium kunt u hopelijk met deze toelichting de afweging maken op welke wijze de Strategische Agenda verder door de gemeenteraad wordt behandeld.

Bedoeling Strategische Agenda: agenda voor de toekomst om het goede te doen voor de inwoners van Heerenveen

De bedoeling van de Strategische Agenda is om een breder perspectief te schetsen voor de raad van de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, (on)gewenste effecten die dit oplevert en de opgaven die dit oplevert voor de gemeente. Deze opgaven zijn vertaald in doelen en subdoelen.

Het breder perspectief heeft als doel de raad in staat te stellen verder vooruit te zien dan de raadsperiode, meer in samenhang de ontwikkelingen te bezien én beter in staat te zijn te sturen op de doelen. Hierdoor kan de raad meer richting geven aan de voorkant, meer in samenhang sturen op doelen én op de inzet van middelen. En tevens hierover commitment zoeken met stakeholders in de samenleving. Immers deze doelen kan de gemeente alleen realiseren in samenwerking met andere stakeholders.

❖ Te bespreken in de gemeenteraad

Stelt deze Strategische Agenda u als raad in staat verder vooruit te zien dan de huidige raadsperiode? En kunt u met deze Strategische Agenda ontwikkelingen meer in samenhang zien zodat u beter kunt sturen op de doelen?

Opzet Strategische Agenda: feitelijke beschrijving

De Strategische Agenda is een bundeling van strategische doelstellingen die de gemeenteraad via andere documenten eerder heeft vastgesteld. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld de Kadernota Sociaal Domein, het Duurzaamheidsprogramma en de Omgevingsvisie. Door deze documenten samen te brengen, ontstaat er een integraal beeld van Heerenveen, haar kwaliteiten en de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen.

De Strategische Agenda beschrijft:

- De kernkwaliteiten van Heerenveen; dit zijn de verworvenheden van Heerenveen die historisch zijn ontstaan en die Heerenveen onderscheiden van andere gemeenten. Het behoud of versterken van kernkwaliteiten is onderdeel van politieke besluitvorming waarbij het zinvol is verder vooruit te zien dan een raadsperiode.
- Ontwikkelingen die op de gemeente afkomen en wat de mogelijke effecten zijn van deze ontwikkelingen.
- Deze mogelijke effecten zijn voor een deel ongewenst. Door doelen te formuleren kan de raad, voor de korte en langere termijn, formuleren welke effecten de raad wil bereiken.
- De weg waarlangs deze doelen worden bereikt, worden in nadere besluitvorming aan de raad voorgelegd.

❖ Te bespreken in de gemeenteraad

Kunt u als gemeenteraad instemmen met de feitelijke beschrijving van de (historisch verworven) kwaliteiten van Heerenveen, de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, de effecten van deze ontwikkelingen en de doelen om deze effecten te bereiken (of juist af te wenden) ?

Rol van de gemeente: partner in een groter netwerk

In de Strategische Agenda is tevens de rol van de gemeente beschreven. De gemeente is een partner in een groter netwerk van stakeholders in onze samenleving, lokaal, regionaal en landelijk. Per doelstelling en opgave kan de rol van de gemeente verschillen. Van regisseren, naar samenwerkend tot faciliterend en zelfs loslaten.

Ook is beschreven dat de Strategische Agenda daarmee een agenda is voor de toekomst van de gemeenten én de samenleving. Immers, de doelen en opgaven kunnen niet alleen door de gemeente gerealiseerd worden; hiervoor zijn de bijdragen van andere stakeholders cruciaal.

❖ Te bespreken in de gemeenteraad

Staat u als gemeenteraad achter de rol die de gemeente heeft in een groter netwerk? Kunt u ermee instemmen dat de rol van de gemeente wisselt per doelstelling of opgave? En ziet u ook het belang van de stakeholders bij het realiseren van de doelen en opgaven?

Strategische Agenda: onderdeel van de P&C cyclus

De Strategische Agenda is een kaderstellend en dynamisch koersdocument, en maakt onderdeel uit van de jaarlijkse P&C cyclus. Door vertaling van de doelen in de P&C documenten én door beschikbaarstelling van middelen om deze doelen te bereiken. Het koersdocument kan periodiek worden bijgesteld. Op verzoek van de raad zijn nieuwe ambities/investeringen en ombuigingen, gerelateerd aan de doelstellingen uit de Strategische Agenda.

❖ Te bespreken in de gemeenteraad

Kunt u instemmen dat de Strategische Agenda onderdeel uitmaakt van de jaarlijkse P&C cyclus? Dat het college deze Strategische Agenda als basis gebruikt om de P&C documenten voor te bereiden? En dat u bij de behandeling van de P&C documenten de Strategische Agenda kunt inzetten?

Strategische Agenda: termijn- en partij overschrijdend

De Strategische Agenda is een koersdocument dat een beschrijving geeft van ontwikkelingen en doelen die meerdere raadsperioden beslaat. Hierdoor overschrijdt het de termijn van een raadsperiode én overschrijdt het ook de partijpolitieke belangen. Met de Strategische Agenda stelt de gemeenteraad het belang van de inwoners (en ondernemers) voorop en maakt de raad voor de korte én langere termijn verantwoorde afwegingen en keuzes die de samenleving raakt.

❖ Te bespreken in de gemeenteraad

Is er in de gemeenteraad behoefte aan een koersdocument dat een beschrijving geeft van de ontwikkelingen en doelen voor de langere termijn?

Strategische Agenda: de doelen (het Wat)

De Strategische Agenda beschrijft een aantal doelen om daarmee ongewenste effecten te beïnvloeden en gewenste effecten te realiseren op korte én langere termijn. Binnen deze doelen kan een aanpak geformuleerd worden waar aan gewerkt gaat worden om deze doelen en subdoelen te realiseren. Daarnaast kunnen via de Investeringsagenda en de Ombuigingsagenda keuzes worden gemaakt over het ambitieniveau en het tempo waarin bepaalde doelen worden gehaald.

❖ Te bespreken in de gemeenteraad

(H)erkent de gemeenteraad dat niet de inhoud van de doelen zozeer nieuw is maar vooral het verder vooruitkijken en meer in samenhang. Kan de gemeenteraad met deze Strategische Agenda en deze doelen meer richting geven aan de koers van Heerenveen op korte of lange termijn?

Strategische Agenda: langs welke weg gaan we de doelen te bereiken (het Hoe)*

De Strategische Agenda beschrijft ook een aantal opgaven; dat zijn opgaven waarlangs de doelen bereikt kunnen worden. Dat zijn lopende opgaven waar de gemeenteraad al een besluit over heeft genomen (in beleidsnota's, uitvoeringsprogramma's of de begroting), of opgaven die de komende tijd separaat aan de raad zullen worden voorgelegd voor besluitvorming. Indien de gemeenteraad de Strategische Agenda vaststelt dat stelt de gemeenteraad derhalve *niet* deze opgaven vast. Dit gebeurt in separate besluitvorming.

❖ Te bespreken in de gemeenteraad

Kunt u ermee instemmen dat de Strategische Agenda alleen het Wat (de doelen en opgaven) behandeld, maar dat het Hoe (de weg er naar toe) in afzonderlijke besluitvorming aan u wordt voorgelegd?